



**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Diff. 4. An requiratur actus comparativus ad universale
formaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Potest etiam dici, quod dependeat unitas illa, tanquam à causa formali extrinseca à nostro intellectu, cum quo stat intrinseca unitas, resultans ex suppositione abstractionis objectivæ.

DICES 6. Nihil intrinsecum, potest poni in objecto à cognitione, sed illa unitas ponitur à mea cognitione: Ergo non est intrinseca.

RESPONDETUR. Nihil intrinsecum physice, potest poni à me cognitione, potest autem poni intrinsecum intentionale.

INSTABIS. Quod est intrinsecum alicui, semper est intrinsecum.

RESPONDETUR. Quod est intrinsecum physicum, semper est illi intrinsecum physice, & intrinsecum intentionale, est illi intrinsecum pro statu itidem intentionali, quod etiam competit unitati universali, quæ pro statu intentionali, in quo natura est depurata à differentiis, semper competit universali.

DICES 7. Negatio divisionis ponitur à mea cognitione. Ergo & unitas.

RESPONDETUR. Conced. totum. Inde tamen non sequitur, hanc unitatem non esse intrinsecam, nam etiam entitas hominis ponitur à Deo, & tamen est intrinseca homini.

Punctum Difficultatis 3.

An requiratur actus comparativus ad universale formaliter?

Voluerunt aliqui naturam abstractam universalem debere referri, tam ad actum quo est abstracta, quam ad inferiora, quibus est communis, sive hoc fiat per primam operationem, sive per iudicium affirmativum.

DICENDUM est. *Natura universalis non fit una per actum comparativum.* Ita Arriag. d. 6. S. 8. & c.

PROBATUR 1. Actum hoc comparativo, vel refertur ad inferiora, & actum abstractivum, natura jam universalis, vel nondum universalis, si universalis, ergo ad illam universalis, non requiritur comparatio; si non universalis, ergo potest aliquid esse commune & comparabile ad plura, quod non est universale, quod est absurdum, nam ratio singularis, non comparatur ad plura.

RESPONDEBIS. Quod cognitio reflexa cognoscat universale factum, non verò directa, sufficit autem ad istam cognitionem comparativam, directus actus.

CONTRA. Redit argumentum, quando sufficit ad istam cognitionem comparativam actus directus, vel comparabitur factum universale, vel non; si primum: Ergo ante comparisonem, jam est universalitas; si secundum, ergo potest esse comparatio ad multa, ejus, quod non est cum multis.

PROBATUR 2. Nulla est necessitas hujus

comparationis, si, quæ enim esset necessitas, esset, ut salvetur aptitudo universalis ad existere in multis, hæc salvari potest sine comparatione dicta, quia mea comparatio non facit illam aptam ineffe multis, sed supponit.

PROBATUR 3. Quia comparatio ista, vel debet esse in actu exercito, vel in actu signato: si in actu exercito, præter rationes allatas in contra, id etiam facit, quod comparatione illa deiciendum sit universale ab esse prædicabilis, quæ tamen prædicabilitas, necitur cum universali formaliter. Sequela probatur. Quia facit universale illud, non absque differentiis, nec absque multitudine, ergo deiecit abesse prædicabilis, non enim de uno, differentiæ in aliis reperibiles, verè prædicantur; quod si agatur de comparatione in actu signato, ostende in quonam Actus posito signetur, ut ita dicam hæc comparatio, duo insuper salvando, ut sit comparatio Naturæ, quæ sit universalis, & insuper quod sine hac comparatione, non foret objectum hoc universale.

Aliqui abstractivam comparationem, requirunt ad universale, qui terminus & aliquid inutile requirit, & involvit seipsum, requirit aliquid inutile, quia cum universale per illos, fiat per actum confusum, ad quid requireretur ista comparatio ad plura, cum confusè reperiantur ibi plura, item involvit aliquid implicatorium, quia actus ille, & esset unitivus differentiarum cum natura, siquidem esset comparativus, & non esset unitivus differentiarum, quia esset actus abstractivus.

OBJICITUR 1. S. Th. op. 55. dicit universale non ex eo est, quod sit in anima, sed ex eo, quod comparetur ad plura singularia eodem modo se habentia.

RESPONDETUR. S. Th. hoc solum significare, quod ad universale, non sufficiat illius aptitudo ad multa, quæ sit in anima, hoc est finitè, sed quod debeat esse vera aptitudo ad plurificari physice.

OBJICITUR 2. Sola comparativa habitudo, stat cum aptitudine ineffendi multis, ergo sola facit universale. Antecedens probatur, Abstractio illa, quæ non tollit pluralitatem, stat cum aptitudine ineffendi multis, sed sola comparativa multitudo, unit pluralitatem. Ergo.

RESPONDETUR. Negando Antecedens probationi ejus Majoris, quia in universali formaliter, non debet esse pluralitas sed abstractio ab illis ut dictum.

OBJICITUR 3. Per quod solum cognoscitur universale unum in multis, per illud fit universale, per solam comparationem, cognoscitur unum in multis. Ergo per solam comparationem fit universale.

RESPONDETUR. Negando per actum comparativum cognosci unum, cum potius deiciatur unitas & negatio differentiarum, & tamen hæc

hæc unitas, stans in negatione differentiarum, requiritur ad universale.

OBJICITUR 4. Quando dico: Petrus est homo, ly homo respicit subiectum, & tamen prædicatio hæc est universalis, ergo universale potest dicere comparisonem ad inferiora, & tamen manere universale.

RESPONDETUR. Dum prædicatum respicit subiectum, adhuc in illo prædicato non est unio differentiarum, non enim universale singularisatur in prædicato, si non est unio differentiarum, est adhuc in illa natura abstracta, negatio differentiarum, si in illa natura abstracta, est negatio differentiarum, est adhuc unitas. Jam autem quando comparatur universale abstractum ad inferiora, non est jam negatio differentiarum, adeoque nec unitas. Si autem vi actus comparativi non est jam unitas, actus ille comparativus non requiritur ad universale formaliter, sed potius destruit universalitatem.

OBJICITUR 5. Si non fieret universale, per notitiam communem comparativam, sciri non posset, quando communem rationem v.g. albedinis concipio; an illa sit universale Accidentis, an speciei.

RESPONDETUR. Sine ulla comparisonem fieri id potest, per antecedentem cognitionem, quæ noscit, in quali sint conditione Entis, singularia, à quibus fit abstractio, & quomodo inter se comparentur prædicatum & subiectum.

Punctum Difficultatis 5.

Notantur quedam de Fabricatione universalis, & ejus Unitate.

NOTO 1. Successionem actionum influentium ad universalis fabricationem. Omnis cognitio nostra dependet à speciebus impressis nisi sit cognitio objecti intimè naturæ suæ præsentis. Species impressæ à phantasmatibus, phantasmata à sensationibus, idè primò sensus percipit singularia, hoc singulare Equi, hoc singulare Asini, hoc singulare Hominis, attingitque similitudinem & convenientiam in actionibus, & motibus. Posita hac sensibili cognitione, formatur in phantasia materialis similitudo horum singularium & actionum, motuumque, post formatam similitudinem horum materiale, intellectus agens, format sibi speciem prædictorum, circa quæ discurrendo intellectus, advertit ea singularia in aliquibus convenire, in aliquibus differre, v.g. advertit intellectus, habere unitatem convenientiæ in vita, equum, asinum, hominem &c. quia de singulis verificatur vivens, sicut verificatur, & ratio sensitivi. Rursus advertit intellectus differre hæc singularia, quia v.g. Petrus ratiocinatur, equus non ratiocinatur, & advertendo in his singularibus rationes conveniendi, discernit illos, & depurat à rationibus differen-

di, formatque sibi rationem communem, in qua illa singularia conveniant, & hæc erit ratio universalis pro genere sumpti, vel in qua differant, & hoc erit universale differentiarum, &c.

NOTO 2. Quæ sit Natura unitatis requisitæ ad universale. Universale, est unum aptum inesse multis, hinc posito quomodo evadat natura una, penetranda venit conditio ipsius unitatis. Natura illa in qua conveniunt v.g. individua hominis & equi, habet quandam indivisionem, essentialem, seu negationem divisionis essentialis, exigit enim non dividi in plures essentias, quæ exigentia non dividi in plures essentias, est unitas formalis, quæ quia non est conjuncta divisioni individuali, hæccitatibus, aut aliis differentis, quomodo est conjuncta à parte rei in statu existentie physice, idè, non solum est ibi unitas formalis, sed etiam eadem, est universalis formaliter.

NOTO 3. Qualis debeat esse abstractio naturæ, an v.g. quando abstraho rationem animalis, debeat fieri abstractio, à rationali, tanquam parte constitutiva speciei, quæ est homo, an verò debeat fieri hæc abstractio ab inferioribus hoc est Petro, Paulo, Andrea: de quo secundum diversas conditiones universalis decidendum est. Nam ut fiat universale generis, non solum ab individuis, sed etiam à differentiis debet abstrahi, quæ ipsæ sunt, quasi inferiora generis, cum sint constitutiva specierum, quæ sunt inferius genere. Si autem debeat construi universale speciei, sufficit fieri abstractionem ab hæccitatibus.

Punctum Difficultatis 6.

Quid tenendum de Recursu ad diversa Phantasmata in Præcisionibus Objectivis.

Pater Joannes Hostinski vir non solum claro sed & præclaro ingenio in explicandis præcisionibus Objectivis secutusque Guierdo, quem in fonte legere non licuit, recurrit ad diversa phantasmata, ita ut apud illum præscindere objectivè v.g. Animal à Rationali, sit, uti phantasmate Animalis, & non uti phantasmate Rationalis. Circa quam doctrinam illius.

NOTO 1. Non videri exactam hanc phrasim recurrere ad diversum phantasma Animalis in salvanda præcisione ejusdem à Rationali, potius enim debuisset fieri recursus ad speciem impressam Animalis idque ex eo; quia cum illa præcisio objectiva sit Actus intellectus qui vel tanquam principium, vel tanquam complementum supponit speciem impressam, cum phantasma sit nonnisi ad imaginationem seu sensum communem spectans, non debuit ad illud recurri immediate. Sed quidquid sit de phrasibus, Insuper

NOTO 2. Debere omnino tam tenentes præcisiones objectivas, quam eos, qui tumentur non-

nisi